

Input KNAW tbv discussie over bredere advisering in de nieuwe fase van de Corona crisis

Algemeen

In de uitbraakfase van de Covid-19 crisis heeft het kabinet terecht vooral gekoerst op de advisering van het OMT waarin RIVM en relevante (sociaal)medische expertise vertegenwoordigd is. Zoals ook het OMT aangeeft is wetenschapsbrede inbreng en advisering nodig in de vervolgfase.

In de brief van Hugo de Jonge aan de Tweede Kamer dd 6/5/20 is sprake van verschillende lijnen van advisering mmv drie initiatieven: (1) de denktank coronacrisis (vanuit de SER); (2) het COVID-19 overleg Planbureaus/RIVM, SCP, CPB, PBL; (3) advisering lokaal domein. Daarnaast wordt gedacht over de langere termijn.

Het COVID-19 overleg betreft waar nodig en wenselijk andere wetenschappers bij de adviezen.

Wat voor snelle en relevante advisering en inbreng cruciaal is, is *dat een deskundige institutie de relevante vragen inventariseert en formuleert*, en in staat is de antwoorden op de vragen op waarde te schatten en te vertalen naar beleidsaanbevelingen of in te brengen in het OMT.

Omdat er nog zo veel onzekerheden zijn, is er in de komende fase bovendien behoefte aan *bottom-up bijdragen vanuit de wetenschap*. Maar dat werkt alleen als er ook een goed filter is, een orgaan of groep van experts die het kaf van het koren kan scheiden, en dat nuttige ideeën of aanbevelingen snel door kan spelen aan het juiste niveau daarboven en zo nodig kan toelichten. Dit soort werkgroepen kunnen de vorm van een *rapid response force* op een bepaald onderwerp hebben.

Voorbeeld VK

De aanpak in het VK is een structuur die als voorbeeld voor een Nederlandse aanpak kan dienen: in het VK is er aan de top een breed adviesorgaan vanuit de wetenschap is, SAGE: Scientific Advisory Group for Emergencies.

SAGE wordt voorgezeten door de Chief Science Advisor, en heeft 67 (!) leden met heel verschillende achtergronden (ook de president van de Royal Society is lid van SAGE). Onder SAGE functioneren inmiddels 7 subgroepen in verband met Covid-19. Deze bestaan deels uit leden van SAGE en deels uit andere relevante experts; door deze focus kunnen ze op hun deelgebied een goed advies geven. Enerzijds kunnen de subgroepen via de dubbelleden terugkoppelen naar SAGE, en anderzijds zijn deze subgroepen goed in staat input van bottom-up initiatieven te filteren of begeleiden. In het geval van het VK ontbreekt ook een aantal relevante expertisegebieden bij deze subgroepen (er is bijvoorbeeld geen subgroep waarin systematisch over economische gevolgen wordt gedacht).

Mogelijkheden KNAW

Het is aan de overheid om de advisering aan de top goed vorm te geven.

De KNAW ziet goede mogelijkheden om actief input te geven aan het adviesteam aan de top via:

1. Het nomineren van individuele adviseurs die à titre personnel adviseren of meedenken.
2. De KNAW kan op korte termijn publieke *webinars* over relevante onderwerpen organiseren (hier is inmiddels mee gestart). Dit bevordert debat en meningsvorming.
3. Oprichting van expertgroepen voor een specifiek onderwerp. Afgelopen jaar heeft de KNAW hier al mee geëxperimenteerd in de vorm van een Klankbordcommissie Noordzee. Het voordeel van dit model is dat de groep van experts met een opdracht of focus niet alleen het interne debat bevordert, maar ook zorgt dat de leden elkaar scherp houden, en dat interne review van de adviezen bijdraagt aan de kwaliteit ervan (geen individuele meningen of losse flodders). Aandachtspunt is wel voldoende ondersteuning van dergelijke expertgroepen.
4. De KNAW kan op de manier helpen relevante vragen voor de langere termijn te formuleren, en daar via de gebruikelijke vorm advies over uitbrengen.
5. De KNAW kan adviseren bij het opzetten van coördinatie van specifieke projectgroepen, zoals bijvoorbeeld op gebied van modellering. Op specifieke onderwerpen waarin echt actief projectwerk plaats vindt komt uit het veld het signaal dat er behoefte is aan landelijke coördinering of een duidelijke trekker met overzicht. De ervaring in het VK is dat dit goed kan werken, maar dat hulp van een ervaren projectmanager wel belangrijk is.

(10)(2e)

(10)(2e)

18 mei 2020